

Paragraaf 6 Lokale heffing

Inleiding

Deze paragraaf geeft inzicht in de heffingen van de gemeente. Hierbij gaat het zowel om de gebonden als de ongebonden heffingen. Van gebonden heffingen is het bestedingsdoel wettelijk bepaald, bijvoorbeeld van de afvalstoffenheffing. Van ongebonden heffingen is het bestedingsdoel niet wettelijk bepaald, bijvoorbeeld van de OZB, de onroerendezaakbelasting. De baten en lasten van de ongebonden heffingen maken ook deel uit van het programma Algemene dekking en onvoorzien. De baten en lasten van de gebonden heffingen zijn meegenomen in de desbetreffende programma's.

De lokale heffingen vormen een belangrijke bron van inkomsten voor de gemeente. Deels dienen ze als algemeen dekkingsmiddel voor de gemeentelijke uitgaven, deels ter verrekening van de kosten van de specifieke dienstverlening. Wageningen kent de volgende lokale heffingen:

Ongebonden:

- Onroerendezaakbelastingen (OZB)
- Hondenbelasting
- Parkeerbelastingen
- Precariobelasting (bovengronds)
- Precariobelasting (voor kabels en leidingen)
- (Water)toeristenbelasting
- Reclamebelasting

Gebonden:

- Afvalstoffenheffing
- Rioolheffing
- Leges
- Scheepvaartrechten
- Veergelden
- Begraafrechten
- Marktgeld

Voor diverse heffingen voert de gemeente een kwijtscheldingsbeleid voor de minima.

Belastinggrondslag

Jaarlijks stelt de gemeenteraad de tarieven voor de lokale heffingen vast in de belastingverordeningen. In de raadsvergadering van 9 november 2021 zijn de belastingverordeningen voor 2022 vastgesteld.

Na de raadsvergadering van 8 november 2021 is de volgende verordening voor 2022 gewijzigd:

- De verordening onroerende zaakbelastingen 2022 is op 14 februari 2022 door de raad gewijzigd, wegens aanpassing van de tarieven aan de waardeontwikkeling van de panden.

Belastingopbrengsten

De belastingopbrengsten per belasting zijn in onderstaande tabel weergegeven.

Programma	Opbrengst (x € 1.000)	Rekening 2021	Begroting 2022	Rekening 2022	Vershil 2022
1	Veergelden	549	776	687	-89
1	Parkeerbelasting	1.014	1.192	1.177	-15
2	Marktgeld	54	90	75	-15
2	Scheepvaartrechten	439	456	452	-3
3	Begraafrechten	501	500	588	88

4	Afvalstoffenheffing	5.084	5.348	5.480	132
4	Rioolheffing	2.099	2.225	1.964	-260
12	OZB	12.473	13.034	13.221	187
12	Hondenbelasting	171	158	153	-4
12	Toeristenbelastingen	103	235	237	2
12	Precariobelastingen	1.571	110	130	20
12	Reclamebelasting	122	4	6	2
2, 3, 8, 9 en 11	Leges	2.209	1.849	2.222	374
Totaal		26.388	25.976	26.393	417

De totale werkelijke opbrengst is 3,8% hoger dan begroot. Tussen de diverse belastingen zijn positieve en negatieve verschillen in de resultaten. De afwijkingen boven de € 25.000 worden hieronder kort toegelicht.

Veergelden

Als gevolg van hogere brandstofkosten is het niet gelukt de exploitatie over 2022 break even af te sluiten. Het resterende tekort van bijna € 38.000 is overigens exclusief de nog toe te rekenen overhead. De retributie inkomsten hadden begin 2022 nog te lijden onder invloed van corona maatregelen. De gemeente is via de algemene uitkering voor gemiste inkomsten gecompenseerd.

Parkeerbelasting

De parkeeropbrengsten stonden begin 2022 nog onder druk vanwege corona maatregelen. Desondanks is het, op ongeveer € 15.000 na, gelukt de begrote inkomsten te realiseren. Voor de gemiste inkomsten is de gemeente via de algemene uitkering gecompenseerd.

Marktgeden

De marktgeden bleven ongeveer € 15.000 achter bij de begroting. Door op de kosten te sturen is het saldo van baten en lasten conform de begroting budgettair neutraal geëindigd.

Begraafrechten

Er zijn dit jaar meer grafrechten afgekocht en er hebben, incidenteel, meer begrafenissen plaatsgevonden. Er kon dit jaar meer geld in de voorziening worden gestort dan er onttrokken werd voor (groot) onderhoud.

Afvalstoffenheffing

De inkomsten uit de afvalstoffenheffing zijn € 132.000 hoger dan begroot door met name meer kamerverhuur dan begroot.

Rioolheffing

De opbrengsten uit de rioolheffing zijn € 259.000 lager dan geraamd. Bij de raming voor 2022 hebben we rekening gehouden met een korting op de rioolheffing (ten koste van de voorziening riolering).

OZB

Positief resultaat OZB € 187.000,--:

De WOZ is dynamisch en de OZB is daarom lastig te voorspellen. In 2021 zijn er bijvoorbeeld 272 WOZ objecten uit Buitenoord bijgekomen. Deze objecten hadden in 2021 alleen nog een grondwaarde (bouwterrein). In 2022 waren deze woningen gereed en dan worden ze volledig gewaardeerd. In 2022 zijn er 184 objecten in Buitenoord bijgekomen.

Precariobelasting

De precariobelasting kabels en leidingen wordt vanaf 2022 niet meer geheven.

Reclamebelasting:

In verband met de uitvoering van de motie 4M12 Ondersteuning ondernemers binnenstad is de reclamebelasting over 2022 niet geïnd, maar wel uitgekeerd aan de St. Ondernemers Wageningen.

Dit verklaart grotendeels het nadeel van € 118.000. De uitkering aan de St. Ondernemers Wageningen is gedekt door een onttrekking uit de onbestemde reserve.

Leges

Na de beperkingen tijdens Corona laat 2022 op alle titels in de legesverordening meer opbrengsten zien dan begroot. Op Titel 1 gaat het om € 153.000 waaronder meer activiteiten bij burgerzaken dan verwacht (zoals uittreksels, naturalisaties en reisdocumenten). Op Titel 2 gaat het om € 202.000 meer opbrengsten dan begroot. Dit betreft met name de leges bouwvergunningen vanwege een aantal grote bouwplannen zoals Vakschool Wageningen en Haarweg/Buitenoord. Op Titel 3 gaat het om € 14.000 meer opbrengsten vanuit leges APV-evenementen.

Kwijtschelding

Op basis van een inkomen van 100% van de bijstandsnorm verleent de gemeente kwijtschelding voor de afvalstoffenheffing (eerste set containers), de rioolheffing en de hondenbelasting (1e hond). Daarnaast kunnen inwoners in aanmerking komen voor een vergoeding voor de aanschaf van een nationaal paspoort, een zakenpaspoort, een reisdocument voor vluchtelingen, een reisdocument voor vreemdelingen of een Nederlandse identiteitskaart. De verleende kwijtscheldingen zagen er als volgt uit:

Onderdeel	Rekening 2021		Rekening 2022	
	Aantal huishoudens	Bedrag x € 1.000	Aantal huishoudens	Bedrag x € 1.000
Afvalstoffenheffing	754	206	703	197
Rioolheffing	753	79	705	63
Hondenbelasting	94	9	83	6
Paspoort / id-kaart etc.	18	1	15	1
Precariocompensatie	1447	48	300	8

Kostendekkendheid heffingen

Sinds de begroting 2017 moet een onderbouwing gegeven worden van de mate van kostendekkendheid van de gebonden heffingen en de daarbij gehanteerde uitgangspunten. Uitgangspunt bij de heffingen in Wageningen is al jaren dat iedere heffing 100% kostendekkend is. Bij de afvalstoffen- en rioolheffing is dat bovendien inclusief de kosten van de kwijtschelding. We geven hieronder de onderbouwing.

Voor de overhead geldt het volgende: de directe uren worden verhoogd met een opslagpercentage. Het opslag-percentage wordt bepaald door de verhouding indirecte/directe kosten van de totale apparaatskosten. Dit percentage bedraagt 80%.

Opbrengst (x € 1.000)	Afvalstoffen-heffing	Riool-heffing	Veer-gelden	Begraaf-rechten	Markt-gelden	Scheepvaart-recht
Kosten taakveld(en) incl. (omslag) rente	4.828	1.901	330	329	51	507
Inkomsten taakveld(en) excl. Heffingen	391	338	93	43	0	150
Netto kosten taakveld	4.436	1.563	238	286	51	357
Overhead incl. (omslag) rente	348	267	853	353	45	102

BTW	696	135	0	0	0	0
Totaal toe te rekenen kosten	5.481	1.963	1.091	639	96	459
Opbrengst heffingen	5.480	1.964	662	588	75	452
Dekking	100%	100%	61%	92%	78%	98%

Voor de leges geldt wettelijk dat het totaal van de gehele verordening ten hoogste kostendekkend mag zijn. Hieronder geven we de kostendekkendheid per titel aan.

Volledige omschrijving per titel:

Titel 1: Algemene dienstverlening

Titel 2: Dienstverlening vallend onder fysieke leefomgeving/ omgevingsvergunning

Titel 3: Dienstverlening vallend onder Europese dienstenrichtlijn

Opbrengst (x € 1.000)	Titel 1	Titel 2	Titel 3
Kosten taakveld(en) incl. (omslag) rente	1.133	1.532	296
Inkomsten taakveld(en) excl. Heffingen	60	178	
Netto kosten taakveld	1.073	1.354	296
Overhead incl. (omslag) rente	607	103	208
BTW			
Totaal toe te rekenen kosten	1.680	1.457	504
Opbrengst heffingen	558	1.565	45
Dekking	33%	107%	9%

Belastingdruk

Er zijn verschillende organisaties die met regelmaat de ontwikkeling van de lokale lasten volgen. Een van de meest neutrale en consistente onderzoeken is het jaarlijkse onderzoek van het COELO (Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden).

Voor een meerpersoonshuishouden waarvan de bewoners tevens eigenaar van de woning zijn, komt Wageningen in de Atlas van de lokale lasten 2022 van het COELO binnen de provincie Gelderland op de 45e plaats van de 51 gemeenten. De tabel voor de eerste 45 gemeenten ziet er als volgt uit:

Nr Gemeente	€ per huishouden	Rangnummer landelijk
1 Aalten	668	2
2 Nijkerk	679	4
3 Harderwijk	724	11
4 Putten	728	13
5 Ede	740	16
6 Epe	746	19
7 Overbetuwe	747	22
8 Nunspeet	767	29
9 Oost Gelre	790	37
10 Elburg	828	77
11 Druten	832	80
12 Wijchen	842	87
13 Berkelland	851	96
14 Oldebroek	853	100
15 Rheden	857	102

gemeente **Wageningen**

16	Zutphen	870	122
17	Oude Ijsselstreek	877	133
18	Winterswijk	884	141
19	Barneveld	892	147
20	Berg en Dal	892	148
21	Duiven	892	149
22	Beuningen	903	162
23	Doetinchem	908	168
24	Scherpenzeel	914	176
25	Voorst	914	177
26	Zevenaar	915	178
27	Tiel	917	182
28	Apeldoorn	919	185
29	Maasdriel	922	194
30	West Maas en Waal	926	199
31	Lochem	932	201
32	Heumen	948	220
33	Arnhem	949	221
34	Montferland	953	228
35	Zaltbommel	954	229
36	Culemborg	965	239
37	Westervoort	969	244
38	Heerde	973	250
39	Nijmegen	1011	283
40	Bronckhorst	1013	285
41	Doesburg	1016	287
42	Hatterm	1020	288
43	Neder-Betuwe	1023	294
44	Lingewaard	1034	297
45	Wageningen	1037	298

Ontwikkeling landelijk rangnummer

In onderstaande grafiek is de positie van Wageningen weergegeven op de landelijke ranglijst ten opzichte van de gemeente met de hoogste positie. Omdat het totale aantal gemeenten in Nederland langzaam afneemt, dalen hoge posities automatisch. Vanaf 2013 daalt Wageningen gestaag op de ranglijst, zowel in Gelderland als landelijk. Vanaf 2016 zien we een ontwikkeling waarbij de positie van Wageningen op de ranglijst een minder stabiel verloop laat zien, maar door de jaren heen wel een duidelijke daling van de positie op de ranglijst zichtbaar is.

